RUSKI INWALID

No. **255.**

ŚRODA. 27 Października 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Kraiowe: Królestwo Polskie. Wiadomości Zagraniczne: Hiszpaniia. Portugaliia.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

KRÓLESTWO POLSKIE.

z Warszawy, 17 Października,

MOWA

JW. Raymunda Rembielińskiego, Marszałka Izby Poselskiey, przy zamknięciu Seymu na posiedzeniu Izb połączonych, *dnia 13 Października* 1820 r.

Nayiaśnieyszy Panie!

W chwili do zamknięcia Seymu prawem i Wolą Waszey Królewskiey Mości przeznaczoney, obowiązanym będąc do zdania sprawy z obradowania Izby Poselskiey, staię przed Tronem Waszey Królewskiey Mości z spokoynym umysłem, iaki i ważności czynu mego, i prawdzie przystoi.

Bym tę prawdę w całey wystawił iasności tak co do przyczyn, iako i skutków, pozwol Nayiaśnieyszy Panie, abym z oddaleniem wszelkich pochlebstw do Tronu Twego nieprzystępnych, z przepełnionego czystém uwielbieniem serca me-

DISCOURS

Du maréchal de la chambre des nonces Raymond Rembielinski, prononcé à la cloture de la diète, à la séance des deux chambres réunies. *le 13 Oktobre 1820.*

Sire.

Etant, au moment de la clôture de la Session fixeé par la loi et par la volonté de *Votre Majesté*, obligé à rendre compte des délibérations de la chambre des Nonces, je me présente devant le Trône de *Votre Majesté* avec ce calme qec'exige et l'importance de ma mission et la verité.

Pour présenter cette vérité dans tout son jour tant relativement aux causes qu'à ses effets, permettez *Sire*, qu'éloigné de toute espèce de flatterie, qui n'approche jamais du Trône de *Votre Majesté*, le coeur plein

go wynurzył naprzód przynależną część rza lkim przymiotom Prawodawcy, i przewodnika narodu.

Nadawszy Wasza Królewska Mość Królestwu Polskiemu Konstytucyią na równowadze władz przez nią działalnych opartą; mieć zarazem chciałeś, abyśmy tego znakomitego dobrodzieystwa z chwałą dla Jego Twórcy, z pożytkiem dla nas samych w całey rozciągłości używali. — Silny rzetelnością swey własney chęci i zamiarów zrobienia nas istotnie szczęśliwemi, sam Miłościwy Panie ukształcenie ducha publicznego w narodzie Polskim przedsięwziąłeś.

Któż tey świetney prawdzie zaprzeczyć zdoła: że ani do wyboru Reprezentantów, ani do ich na dwóch iuż Seymach zdania, naymnieyszego Wasza Królewska Mość, nie chciałeś mieć wpływu, i rzadką ufnością, w czasie zaburzeń południa, po drugi raz ich zwołałeś, aby nad rozwinięciem Konstytucyynych zasad, i uporządkowania Instytucyiów z nich wypływaiących, pracowali.

Stała się wola Twoia Nayiaśnieyszy Panie; czysta intencyia i gorliwość zaięła serca Człoków Izby Poselskiey; z temi tylko uczuciami wyszliśmy na plac wielkiey wprawy, która Reprezentantów narodowych w trudnym zawodzie, do wydoskonalenia, z czasem doprowadzić może.

Naypierwszém obrad Izby Poselskiey było zatrudnieniem wprowadzony przez Radę Stanu proiekt do prawa o postępowaniu karném. — Zaraz za wprowadzeniem onego przeięła wszystkie serca trwoga, aby w tém ważném dziele honoru i życia Obywateli dotyczącém się, skwapliwością nie pobłądzić. — Czas obradom Izby zakreślony nie był do zupełnego zgłębienia proiektu dostatecznym, użyli go Reprezentanci korzystnie do zrobienia ogólnych i poiedyńczych uwag, które do udoskonalenia dzieła przydać się mogą. — Na tém iedynie wywiązaniu się z powinności poprzestawszy, chciała Izba iednozgodnie złożyć u podnóżka Tronu Waszey Królewskiey Mości pokorną prośbę, abyś Nayiaśnieyszy Panie tę ważną materyią do namysłu przyszłego Seymu odło-

d'admiration, je Lui rende hommage comme au législateur et au guide des nations.

Votre Majesté avant daigné accorder au Royaume de Pologne une Charte constitutionnelle, basée sur l'equilibre des pouvoirs établis par elle, a voulu en même tems que nous puissions jouïr de ce grand bienfait dans toute sa pléuitude, avec gloire pour Son Auguste Auteur et avec utilite pour nous mêmes.

Fort de la sincérité de Vos désirs et de la Volonté de nous rendre réellement heureux, Vous avez Vous Même, entrepris, *Sire*, de former l'esprit public de la nation Polonoise.

Qui pourroit contester cette éclatante vérité: que *Votre Majesté* n'a voulu influencer ni les élections des représentans, ni leurs opinions et leurs votes aux deux diètes qui ont déjà eû lieu, et qu'Elle a daigné convoquer les représentans pour la seconde fois, avec une rare confiance et au moment où des troubles s'élevoient dans une partie de l'Europe, à l'effet de déveloper les principes Constitutionnels et de fonder les institutions qui en émanent.

Vos Volontés, *Sire*, ont été remplies. Un zèle sincère et des intentions pûres ont animé les membres de la Chambre des Nonces. C'est avec ces sentimens, que nous sommes entrés en lice. Ce n'est qu'une grande expérience qui pourra, avec le tems perfectionner les représentans de la nation dans cette carrière difficile.

Le premier objet des délibérations de la Chambre des Nonces a été le projet de loi de procédure pénale introduit par le Conseil d'Etat.

Aussitôt après sa présentation la crainte s'empara de tous les esprits, de ne point tomber dans l'erreur, par trop de précipitation dans un projet d'une aussi grande importance et qui touche de si près à l'honneur et à la vie des citoyens. Le tems fixé pour la délibération de la Chambre n'a pas été suffisant pour approfondir mûrement le projet; les représentans l'ont cependant employé utilement à présenter des observations, tant générales que spéciales, lesquelles peuvent contribuer à son perfectionnement.

S'étant borné à cet accomplissement de ses devoirs, La Chambre vouloit unanimement déposer aux pieds du Trône de *Votre Majesté* l'humble prière qne Vous daignassiez, *Sire* faire remettre cette matière importante à la pro-

żyć raczył, lecz tego przepisy prawa uczynić nie dozwoliły, racz przeto Wasza Królewska Mość w usunięciu proiektu prawdziwy powód Izby Poselskiey usprawiedliwić.

W proiekcie do postępowania w sprawach cywilnych w obszernieyszem ieszcze od pierwszego dziele uznali powszechnie Reprezentanci Oycowską troskliwość Waszey Królewskiey Mości o udoskonalenie dotychczasowego prawa. — Gdy równie dla krótkości czasu całkowicie roztrząsaną bydź nie mogła, dozwoliłes Wasza Królewska Mość łaskawie, aby przez Radę Stanu był podany zachowawczy środek który większością zdań przyiętym został.

Uznaiemy Nayiaśnieyszy Panie, że stopniowane Moratoryum posłuży rządnym właścicielom do ochronienia się od strat zbyt dotkliwych, i da czas Rządowi do obmyslenia przygotowawczych sposobów, aby dobroczynna obietnica Waszey Królewskiey Mosci w zaprowadzeniu systematu kredytowego uiszczoną bydź mogła. Dała Izba z tey okazyi rzadki przykład o rzecz i wiarę publiczną prawdziwey troskliwości, równie wierzyciele iak dłużnicy przekonać się mogli: że zdaniem Reprezentantów, ani osobisty, ani iedney tylko strony interes nie powodował.

Wniesiony proiekt do prawa zaięcia przez Rząd prywatney własności za poprzedniém wynagrodzeniem określaiącego, przyięła Izba z uwielbieniem i wdzięcznością, iako dowód moralności wszystkie czyny Waszey Królewskiey Mości znamionaiącey.

Zastanawiała się nakoniec Izba Poselska nad proiektem zmian Statutu organicznego o Senacie, który poprzednio w Senatorskiey większością głosów przyiętym został. — Nie czuię się Nayiaśnieyszy Panie bydź dostatecznie zdolnym do wystawienia uczuciów iakiemi Izba w rozbiorze onego uniesioną była. Przekonanie powszechne o dobroci prawa, ważyło się może, między zbytnią troskliwością o utrzymanie związku dwóch ustaw zarówno obowiązuiących, a między naturalną obawą, aby nie podpaść niebezpieczney wątpliwości o czystość zamiarów.

Usunięcie proiektu małą tylko większością policzyć należy do tych reprezentacyynego Zgromadzenia wypadków, które przewidzieć iest trudno; dłuższe doświadczenie usposobi zapewne na przyszłość zbliżenie zdań w tak ważnych czynach.

Co do mnie, starałem się w przewodnicze-

chaine Session, mais les règlemens en vigueur ne permettant pas de le faire, *Votre Majesté* daignera reconnoître les vrais motifs qui ont dirigé la Chambre en écartant le projet en question.

Dans le projet de procédure civile, ouvrage beaucoup plus étendu que le premier, les représentans ont reconnu la paternelle sollicitude de *Votre Majesté* de perfectionner la législation existante. Ce projet ne pouvant également, vû la brievité du tems, être mûrement approfondi, *Votre Majesté* daigna permettre que des mesures conservatrices fussent présentées par le Conseil d'Etat: elles ont été adoptées à la majorité des voix.

Nous reconnoissons, *Sire*, qu'un moratoire graduel preservera les citoyens rangés, de pertes très sensibles et donnera au Gouvernement le tems d'aviser aux moyens preparatoires, afin que les esperances conçues au sujet d'un système de credit puissent se realiser.

La Chambre a donné à cette occasion un rare exemple d'une veritable sollicitude pour l'interèt et la foi publique en ce que les decisions des representans n'ont été dirigées, ni par l'interêt personnel, ni par celui d'une seule classe. Le projet presenté, concernant l'expropriation pour cause d'utilité publique moyenant une prealable indemnité, a été adopté par la Chambre avec admiration et reconnoissance; comme une preuve de cette moralité qui caracterise tous les actes de *Votre Majesté*.

La Chambre des Nonces a deliberé enfin sur le projet de modifications á apporter au Statut Organique sur le Sénat, qui avoit prealablement réuni la majorité dans le Sénat.

Je ne me sens pas assez capable de Vous exprimer, *Sire*, les sentimens dont la Chambre a été pénétrée lors de la discussion de ce projet. La conviction génerale de la bonté de la loi a été balancée peut-être par une sollicitude trop grande pour concilier deux loix également obligatoires et par l'inquietude naturelle de ne point être soupçonnes sur la pureté de nos intentions. La non adoption de la loi par une faible majorité, peut être comptée parmi les incidens d'une assemblée representative, difficiles à prévoir.

Une plus longue expérience préparera sans

niu obradom Izby Poselskiey utrzymać ducha umiarkowania i zaprzysiężone obowiązki skrupulatnie wykonywać.—Składam u Tronu Waszey Królewskiey Mości Marszałkowską laskę, którę wedle uczuciów moiego sumnienia przez dni trzydzieści bez plamy piastowałem; iakikolwiek będzie wypadek Sądu Waszey Królewskiey Mości o moich czynach, nic to nie uymie ani przyda do nieograniczoney wierności i przywiązania, iakiém dla Tronu i Osoby Jego dusza moia iest przeięta.

doute pour l'avenir un rapprochement d'opinions sur d'aussi importans objets.

Quant à moi, j'ai constamment taché, en présidant aux délibérations de la Chambre des Nonces, d'y entretenir l'esprit de moderation et de remplir scrupuleusement, les devoirs qui m'étoient imposés. Je dépose aux pieds du Trône de *Votre Majesté* le baton de Maréchal que d'après le sentiment de ma conscience je crois avoir porté, pendant trente jours, sans tache, et quelque soit le jugement que *Votre Majesté* daignera porter sur ma gestion, il n'ajoutera ni n'ôtera à la fidélité sans bornes et à l'attachement dont mon âme est pénétrée pour la Personne et le Trône de *Votre Majesté*.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król chcąc uznać talenta i zasługi przez Posła swego Nadzwyczaynego i Ministra Pełnomocnego w Berlinie Radcy taynego Barona *d'Alopeus* w rozmaitych negocyacyiach dobra poddanych Polskich dotyczących położone, raczył nayłaskawiey pod d. 17 Października r. b. wydanym Dyplomatem Naturalizacyi udzielić temuż JW. *d'Alopeus* dla niego i iego potomków prawych i w prostey linii, zaszczyt Obywatela i Hrabiego Królewstwa Polskiego.

Dekretem pod tąż samą datą wydanym mianowanemi zostali *Radcami Stanu nadzwyczaynemi*: Prezesowie Kommissyy Woiewódzkich, Mazowieckiey; Raymund *Rembieliński*; Krakowskiey, Kasper *Wielogłowski*; zaś *Referendarzem Stanu Nadzwyczaynym*: Kommissarz Delegowany do Obwodu Łomżyńskiego, *Bellefroid*.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpaniia.

z Madrytu, 2 Października.

Zwyczaiem u nas było oddawna utrzymywać przy poselstwie rzymskiém a nawet i przy wielu innych, po dwunastu młodzieńców, (attachés) którzy maiąc przyzwoitą płacę, wystarczaiącą na utrzymanie się za granicą układali się i ćwiczyli w przedmiotach dyplomatycznych.

Później ta liczba młodych ludzi towarzyszących poselstwom naszym do 45 urosła. Niedawno wyszło postanowienie Królewskie na mocy którego ogranicza się znowu liczba tych młodzieńców do dwunastu.—Dom poselstwa naszego w Rzymie ma bydź wkrótce sprzedanym.

Rozniosła się była niedawno pogłoska iakoby Rząd Angielski chciał zaiąć na czas nieiaki porty nasze Vigo i Korunnę dla wylądowania tam woysk swoich przeznaczonych do Portugalii. — Okazało się później, że ta pogłoska była wcale bezzasadną.

Wydatki ministerium sprawiedliwości, które dotychczas wynosiły przeszło 17 milionow realów, niemaią odtąd wynosić nad 12 milionów. Podobnież i na budzet ministeryi skarbu i przychodów miasto 87 milionow, przeznacza się tylko 61 milion.

Portugaliia.

z Lizbony, 28 Września.

Wczasie rewizyi odbytey w przytomności Sekretarza inkwizycyi, nieznaleziono ani iednego więźnia w lochach tego sądownictwa.

Tak się nakoniec zdaią składać rzeczy, iż codzień większą cieszemy się nadzieią, że niezgody i zatargi zachodzące między dwoma iuntami (tuteyszą i Oportską) wkrótce ustaną i powszechna iedność, oraz tak dawno pożądany porządek zakwitną.

---

w Petersburgu.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.